

P O D Ě K O V Á N Í S T U D E N T Ů M

Následující dopis adresovaný švédskému velvyslanci v Praze
snad nejvýstižněji vyslovuje dík našim studentům
za jejich odvahu a cílevědomé úsilí, kterým
podnítily současný demokratizační proces v naší vlasti:

Vaše excelence,

v době výjimečné pro naše národní dějiny prosím o předání tohoto
listu do kompetentních rukou ve Vaší zemi.

V událostech

- 17. listopadu 1939, před 50 lety, vytryskla brutalita, perzekuce a
represe proti československé vysokoškolské inteligenci a byly uza-
vřeny vysoké školy ve státě, kde historie vysokoškolské vzdělanosti
počala založením Pražské univerzity českým králem Karlem IV. (1348);
- 15. ledna 1969 vzplála zápalná oběť Jana Palacha, a jen jako malá
jiskérka zářila dvacetiletým temna;
- 17. listopadu 1989, v Mezinárodní den studentstva, na pietním aktu,
který přerostl v pokojnou demonstraci za pravdu a spravedlnost, byli
v Praze na Národní třídě pořádkovými silami brutálně napadeni před-
stavitelé československé studentské veřejnosti. Tento zásah síly a
moci, jež po několik desetiletí absolutisticky vládla, však vyvolal
ohromující reakci: studenti se semkli a vstoupili do okupační stávký,
nejprve na pražských vysokých školách, a pak postupně na ostatních
vysokých a řadě středních škol v celé republice. Jejich odvaha, sta-
tečnost a udivující politická vyzrálost v čase několika hodin a dní
probudila celý národ. Zároveň je třeba ocenit nesmírnou kultivovanost
a disciplínu, která jejich aktivitu od prvního okamžiku provázela.
Tak začal skutečně a naprosto specificky proces demokratické přeměny,
naší společnosti v zemi, která je srdcem Evropy.

Za statečnost a oběti generace studentů 17. listopadu 1939, mno-
hým z nich in memoriam, za statečnost Jana Palacha a za humanitu ge-
nerace našich vysokoškolských studentů dnešních dnů, navrhuji udělit
československému studentskému hnutí Nobelovu cenu za mír.

Zlata Ludvíková,
Chrudim, Československo.

Píseň, která se zpívala
17. listopadu 1989:

/Jednou budem dál/, já vím.
/Jednou přijde mír/, já vím,
/Není proč se bát/, já vím.
/Pravda zvítězí/, já vím.

Kanto, kiun oni kantis
la 17-an de novembro 1989:

/Venkos ni en gloro/, iam ni.
/Vivos ni en paco/, iam ni.
/Ni ne konos timon/, iam ni.
/Venkos ni en vero/, iam ni.

Refrén: Jen viru mít,
doufat a jít,
jednou budem dál, já vím!

Refreno: En mia, kor'
firme kredas mi,
fine glore venkos ni!

V příloze seznamujeme se situací v Rumunsku podle časopisu Esperanto.

PROTEST ESPERANTISTŮ zasláný Občanskému fóru v Praze:

"Podepsaní čeští spisovatelé a překladatelé-esperantisté, usilu-
jící o dorozumění mezi národy jazykem esperanto, se připojují k pro-
testu UEA (Universala Esperanto-Asocio, v Rotterdamu) proti nepřímě-
řenému zásahu pořádkových sil vůči studentům dne 17. listopadu 1989.

Jako esperantisté se nemůžeme nepřipojit k úsilí studentů a všech občanů, kteří hájí platformu humanistického socialismu."

Podepsáni: L. Hodačová,, J. Karen, nár. um. F. Kožík, K. Píč, E. Urbanová, ing. Vidman, J. Vondroušek.

JOSEF RUMLER SENNEOLOGISME. Ĉeĥa Esperanto-Asocio en Prago ĵus eldonis libreton titolitan: NUNTEMPAJ ĈEĤAJ POETOJ EN 1000 VERSOJ. Ĝi enhavas sume 52 poemojn spegule en la ĉeĥa kaj Esperanta lingvoj. La klasika ĉeĥa poezio estis tradukata ofte, sed la citita eldonaĵo prezentas preskaŭ ĉiujn ĉeĥajn poetojn de la nuna tempo, ekde Eva Bernardinová ĝis Jiří Žáček. Tiu ĉi riĉa paletro ne reduktis nian nuntempan poezion je kelkaj eminentuloj, kiel okazas kutime. La ĉeĥa originalo kun paralela traduko Esperarten donos al niaj legantoj tre utilan supervidon pri la tuto de nia aktuala poezio kaj ebligos ĉefe al tradukistoj taksu la precizecon, sonorecon kaj ĝenerale la estetikan valoron de la tradukoj. Oni povas studi kompare kaj praktike la strukturon, vorttrezoron kaj poetikon de Esperanto kaj prijuĝi la rilaton inter senco, enhavo, formo kaj eŭfonio de la lingvoj ĉeĥa kaj Esperanta. La ĉeĥaj esperantistoj havas nun utilan helpilon kaj modelon por siaj provoj tradukadi la modernan poezion. Ili povas supervide ekkoni la poetojn, kiuj en la nuna tempo verkas en nia lando. Josef Rumler bone elektis la poemojn kaj la libreto povas esti nultflanke uzata en kulturaj prezentadoj. Li pruvis, ke li scias traduki SENREDUNDE kaj tamen ABUNDE. Ege nin interesas, ĉu tiu ĉi ago de komprenemo elvokos la saman intereson pri lia verketo, kiel okazis kaze de lia Abunde kaj redunde. La broŝuron oni povas mendi ĉe ĈEA, Jilská 10, 110 01 Praha (tel. 220262), sed la prezo tiutempe ankoraŭ ne estis fiksita. (Laŭ Jiří Karen.)

62. SJEZD SAT (Sennacieca Asocio Tutmonda) se konal 5.-12.8.1989 v bavorském městě Illertissen, západně od Mnichova. Na programu byla řada propagačních, kulturních a společenských akcí. Kromě toho jeho organizátoři připravili pro účastníky, kterých bylo 260 z 31 zemí, exkurze, a to do starobylého města Ulmu, do půvabné rekonstruované typické bavorské vesnice a do velkého přírodního parku s divadlem a dvěma muzei. Příští sjezd má být 4.-11.8.1990 v Linci (Rakousko). Zájemci o členství v SAT a odběr měsíčníku Sennaciulo, pište na: Miroslav Závodský, Čs. brigády 67, 010 04 Žilina (tel. 43510).

Revue MONATO je jedinečný nezávislý mezinárodní magazín, který na vysoké novinářské úrovni informuje v esperantu o významných událostech ze světového politického, hospodářského a kulturního života. Revue MONATO je čtena v osmdesáti zemích a vychází již přes 10 roků. Spolupracovníci jsou z celého světa. Objednávky: Germana Esperanto-Asocio, Manfred Führer, Am Stadtpfad 11, 6236 Eschborn, NSR.

"ESPERANTO PRO SAMOUKY" od PhDr. Věry Barandovské je již k dostání v knihkupectvích. Obsahuje 32 cvičení, řadu článků, slovníček esparantsko-český a česko-esperantský, má 368 stran a stojí 35 Kčs.

VE STRÁŽNICI se 8.-10.12.1989 konal seminář Českého esperantského svazu. Stručně z jeho průběhu: Přednášeli: ing. Petr Chrdle ("K organizační struktuře ČES"), ing. Vlastimil Kočvara ("Vztahy ČES k jiným organizacím") a Věra Podhradská ("Pracovněpravní vztahy"). Organizační novinky: Uvažuje se o tom, že by místo dosavadních časopisů Starto a Esperantisto Slovaka vycházel společný časopis, takže členové by byli informováni o dění v celé republice. Dále místo československého čísla Paco bude vycházet kulturní časopis Rikolto. ČES má nyní dvě hospodářská zařízení: Infoservo (pošt. schr. 6, 143 00 Praha, tel. 4010421) a Espetur (zatímní pracovní název pro turistickou kancelář). Bude také nutno přepracovat stanovy ČES. Svazové zkoušky mají být 21. dubna 1990 v Olomouci. Připravuje se setkání obránců míru v Par-

dubicích 16.-19.3.1990. Dr. Pavla Dvořáková sestavila kurs esperanta pro železničáře, který má od ledna vycházet v časopise železničář. Hledají se možnosti, jakým způsobem uvést esperanto do škol (hlavně je málo kvalifikovaných učitelů.).

STRANA EVROPSKÉHO DOMU, která se v těchto dnech představila veřejnosti informací v tisku, má ve svém programu také snahu o nalezení společného dorozumivacího jazyka. Předsedou celostátního přípravného výboru této strany je brněnský spisovatel Karel Šeda. Informace: Karel Šeda, Lozibky 52, 614 00 Brno (tel. 620331).

ESPERANTAN BALON POR NEFUMANTOJ vi povas ĉeesti la 10-an de februaro 1990 en Česká Třebová. Ĝi komenciĝos je la 20-a horo en granda salono de Unuiĝa klubo de laboruloj. Precizajn informojn bonvolu peti ĉe: Jiří Pištora, nám. Míru 1746, 560 02 Česká Třebová (tel. 3129). Invitas vin Esperanto-rondeto "Amikeco" en Česká Třebová.

NEZAPOMEŇTE NA LANČOV! Nynější společenskopolitické změny vytvoří jistě příznivější podmínky pro šíření esperanta a jeho užití. Máte možnost se v něm zdokonalovat i o letních prázdninách, a to v Lančově u Vranovské přehrady, kde se vyučuje esperantu na různých stupních: Přihlásíte-li se dříve, budete platit méně! Esperanto, 674 01 Třebíč.

ESPERANTISTÉ JOGISTÉ, VEGETARIÁNI, PŘÁTELE PŘÍRODNÍ VÝŽIVY - nabízí se vám možnost trvalého bydlení ve vesnických domcích se zahradou na jižním Slovensku, v blízkosti lázeňského městečka Dudince s termálním koupalištěm a minerálními prameny. Nájemné se neplatí. Informace podá.: Arnošt Váňa, 962 71 Dudince.

Plánovaný koncert ke 130. výročí narození L.L. Zamenhova, ve kterém měli 21. listopadu účinkovat členové Státního divadla v Brně, se neuskutečnil v důsledku stávký československých umělců.

V á ž e n í p ř á t e l é ,
přejeme Vám radostný a dobrý nový rok ve zdraví a zdaru v naší opět svobodné a demokratické republice.

-27.12.1989-

Eldonas: Esperantista Klubo en Brno; poŝtfako 154, 657 54 Brno.
Vydává: Klub esperantistů v Brně, pošt. při.hr. 154, 657 54 Brno.
Aperas ekde la jaro 1952. / Vychází od roku 1952.
Redaktas/Rediguje: Josef Vondroušek, Zdeněk Hršel, Jaroslav Lisý.
Ekspedas/Expeduje: Adolf Veselý.
Por la membroj senpaga. / Pro členy zdarma.

Almetaĵo 3

R U M A N I O

Kvarope ni sidis ĉirkaŭ la tablo, en pala lampolumo, dum ekstere friskis printempa, senluma nokto. La urbon kovris tenebro.

Kion ili rakontis al mi pri sia lando, Rumanio, estus nepre aldonenda ĉapitro al "La danĝera lingvo" de Ulrich Lins. Ĉar se ekzistas lando en Eŭropo, kie oni ankoraŭ persekutas Esperanton, tiu estas Rumanio. Ekzemple, oni akuzas esperantistojn kiel "danĝeran religian sekton" aŭ "internacian spionan organizaĵon".

Propagandi Esperanton ne eblas, varbi por ĝia lernado postulas individuan kuraĝon, ĉar tia agado povas vekti suspekton de la ŝtata sekureca servo. Malgraŭ tio restus aktivuloj, kiuj sukcesas entuziasmigi por aniĝo en kvazaŭ preterleĝe organizitaj kursoj, kvankam Esperanto nun en Rumanio kunportas malgrandan praktikan utiligeblon kaj relative grandajn riskojn por siaj parolantoj. Veturi eksterlandan rumana civitano rajtas nur unufoje en du jaroj - se li posedas

certan kvanton da valuto kaj se oni liveras al li pasporton. Kompren- eble, alilanda Esperanto-renkontiĝo ne estas bona bazo por elvetur- peto. Tial por la rumanaj samideanoj restas la ebloj akcepti gastojn el eksterlando kaj korespondi. Sed: krom tio, ke ĉiu kontakto kun ekstarlando povas vekti suspektojn kaj kaŭzi malagrablojn, ankaŭ tranoktigo de gasto ne eblas laŭleĝe - la "kulpantoj" riskas grandan monpunon. Kaj leteroj aŭ sendaĵoj ofte perdiĝas survoje.

Por senditaj pakajoj, se ili atingas la celiton, tiu devas pagi signifan dogankoston. Tiaj helpaĵoj tamen tre gravas, ĉar en Rumanio preskaŭ ĉio mankas. Aktuale haveblas, per kuponoj, unu kilogramo da sukero, po duonkilogramo da viando kaj da faruno, kvin ovojn monate. Post longa vicado oni ne ĉiam akiras panon kaj lakton. La konstanta manko de varoj ankaŭ estas rimedo da la reĝimo por forteli homojn de politika agado, koncentri ilian atenton tutsimple al la bezonoj de pluvivado. Eble eĉ feliĉe, ke tiel ne restas multa tempo al ili por legi ĵurnalon aŭ televidi, ĉar ĉiuj komunikiloj plenas je glorado de la reganta partio kaj ĉefe de ties adorataj geestroj Nicolae kaj Elena Ceausescu.

Oni ne povas ne miri, ke en tiaj fikondiĉoj tamen restas en multaj sufiĉe da idealismo kaj energio por persisti je la esperant- isma idealo. Por niaj rumanaj samideanoj Esperanto ne estas, kiel por nia plejparto, nobla hobio, sed fenestro - malvasta - al la mondo, konsolilo, okazo por engaĝiĝo. Kune kun milionoj da rumanoj, hungar- ojn, germanoj, serbojn kaj alietnaj civitanojn de la buntpopola Rumanio, ankaŭ pli ol tri mil esperantistoj atendas la tagon, kiam la limoj - geografiaj kaj aliaj - malfermiĝos. Sed ni, esperantistoj ekster- -rumanaj, ankaŭ ĝis tiu tago ne rajtas forgesi, ke Rumanio ekzistas.

En aprilo 1939 USA sendis oficialan protestleteron al Unuiĝintaj Nacioj pri la situacio de la esperantistoj en Rumanio. Ĝi prezantis similajn faktojn, kiel tiuj en la supra artikolo, kaj konkludis jene:

"Devas esti evidente, ke la rajto al informoj kaj ideoj, la rajto libere partopreni en la kultura vivo kaj komuniki trans landlimojn, inkluzivas la rajton lerni kaj uzi lingvon laŭleĝe. La parolantoj de Esperanto, kies interesojn protektas neniu ŝtato aŭ etna grupo, ofta estis submetitaj al diversgrada persekutado. Tiaj persekutoj atencas la homan dignon kaj la liberon de la individuo..."

Ni aldonas, ke ĝis nun ni ne scias pri iaj sekvoj al tiu letero.

(Laŭ Esperanto, oficiala organo de USA, 1989/oktobro.)